

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ Η ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τονωτική «ένεση» για την προαγωγή της καινοτομίας και την πιο συστηματική εμπορική αξιοποίηση των ευρεσιτεχνιών στην Ελλάδα μπορεί να αποτελέσει το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013. Πάντως, η αξιοποίησή του θα πρέπει να γίνει προσηκτικά, γιατί το ΕΣΠΑ ίσως αποτελεί το τελευταίο χαρτί της χώρας μας, για να αναστραφεί η υστέρηση, που εξακολουθεί να σημειώνεται σε θέματα κατοχύρωσης ευρεσιτεχνιών και εμπορικής αξιοποίησης της καινοτομίας, παρά την πρόοδο των τελευταίων χρόνων.

Οι σημερινές συνθήκες απαιτούν ουσιαστική αναθεώρηση της νομοθεσίας γύρω από την κατοχύρωση των πατεντών, αλλά και της γενικότερης πρακτικής για την ενίσχυση της νομικής ασφάλειας, που παρέχουν τα εθνικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Τα παραπάνω τονίστηκαν στη διάρκεια ημερίδας, με θέμα τη Βιομηχανική Ιδιοκτησία και την παραγωγή καινοτομίας σε Ελλάδα και ΕΕ, που διοργάνωσε το ΤΕΕ/ΤΚΜ, στο πλαίσιο της διεθνούς έκθεσης INFACOMA, το Σάββατο, 23 Φεβρουαρίου. Το «παρών» στην εκδήλωση έδωσαν –μεταξύ άλλων– ο υφυπουργός Ανάπτυξης, Σταύρος Καλαφάτης και οι βουλευτές Θεσσαλονίκης, Θεόδωρος Καραόγλου και Γεώργιος Ορφανός.

■ Περισσότερες ελληνικές ευρεσιτεχνίες επιδιώκει το υπουργείο Ανάπτυξης

Ταχύτερα κινείται πλέον η Ελλάδα στο επίπεδο της καινοτομίας, ενώ στόχος του υπουργείου Ανάπτυξης είναι να αυξηθούν οι ελληνικές ευρεσιτεχνίες, αλλά και να βρουν τον “δρόμο” της αναγνώρισης και κατοχύρωσης και στις διεθνείς αγορές. Όπως τόνισε ο κ. Καλαφάτης, η προσπάθεια της κυβέρνησης για την ενίσχυση της καινοτομίας και των ευρεσιτεχνιών, έχει αρχίσει να αποδίδει καρπούς: ενώ στην περίοδο 2001-2004 η κατάθεση αιτήσεων για ελληνικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας είχε μειωθεί κατά 16%,

στο διάστημα 2004-2007 αυξήθηκε κατά 50%. Ο υφυπουργός υπενθύμισε ότι στόχος της κυβέρνησης είναι η αύξηση των κρατικών δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη στο 1,5% του ΑΕΠ. Επεσήμανε δε, την ανάγκη δημιουργίας “συνεργατικών σχημάτων” στον τομέα της έρευνας. “Η Ελλάδα ξεκίνησε πολύ αργά και παρά την πρόοδο της τελευταίας τετραετίας, έχουμε μπροστά μας αρκετό δρόμο να διανύσουμε”, είπε χαρακτηριστικά, υπενθυμίζοντας παράλληλα ότι, για πρώτη φορά, διαμορφώνεται και κατατίθεται στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης έρευνας-τεχνολογίας 2007-2013. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στην Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας, υπογραμμίζοντας ότι αυτή αποτελεί τον πυρήνα σε ένα συνολικότερο αναπτυξιακό σχέδιο για τη Θεσσαλονίκη, που ο ίδιος αποκαλεί «Έξυπνη Θεσσαλονίκη».

■ Ελληνική υστέρηση στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας

Με ελάχιστη και αμήχανη δραστηριότητα γύρω από την ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων “έκλεισε” το Γ’ ΚΠΣ για την Ελλάδα, σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΤΕΕ/ΤΚΜ, Τάσο Κονακλίδη, ο οποίος επεσήμανε το ΕΣΠΑ ίσως αποτελεί το τελευταίο χαρτί της χώρας μας, για να αναστραφεί η κατάσταση. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι μόλις έξι ελληνικές επιχειρήσεις εμφανίζονταν τον Δεκέμβριο του 2006 στη “λίστα” των 1.000 ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, που διακρίθηκαν για τις επιδόσεις τους στην έρευνα. “Αν και η Ελλάδα έχει υψηλό επίπεδο ερευνητών και ο ελλειψισμός υψηλότατο, ωστόσο υστερούμε σαφώς στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας”, είπε χαρακτηριστικά.

Απαριθμώντας τα αίτια αυτής της υστέρησης, ανέφερε –μεταξύ άλλων– την έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των φορέων, δομών, ιδρυμάτων και επιχειρήσεων που παράγουν έρευνα, την απομόνωση της ερευνητικής δραστηριότητας πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων, τη γραφειοκρατική δομή των δημοσίων φορέων και τις συχνά συντηρητικές αντιλήψεις του επιχειρηματικού κόσμου. Πρότεινε δε, τη δημιουργία δικτύων συνεργασίας φορέων και επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε παρεμφερείς οικονομικούς και επιχειρηματικούς κλάδους.

Σημαντικές εξελίξεις αναμένονται το επόμενο διάστημα στην «Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας», καθώς πολύ σύντομα εκτιμάται ότι θα υπογραφεί η σύμβαση για τη Μελέτη Στρατηγικού Σχεδιασμού (ήδη έχει γίνει η κατακύρωσή της σε σχήμα επιχειρηματικών συμβούλων), ενώ προχωρά και το θέμα του χωροταξικού. Εξάλλου μέχρι τον Ιούνιο αναμένεται να οριστικοποιηθούν και οι θεματικές περιοχές –πι-

θανότατα πέντε– γύρω από τις οποίες θα κινηθεί η δραστηριότητα της ζώνης (π.χ. πληροφορική).

Τα παραπάνω τόνισε ο πρόεδρος του Δ.Σ. της «ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ Α.Ε.», Ιάκωβος Βασάλος, υπενθυμίζοντας ότι συνεχίζονται οι συναντήσεις για τη ζώνη με τους φορείς της Θεσσαλονίκης (έχουν πραγματοποιηθεί 8 από τις προγραμματισμένες 25). Κατά τον κ. Βασάλο, η περίοδος ωρίμανσης για τη ζώνη είναι το 2020, αφού η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι για να φτάσει σε αυτό το στάδιο ένα τέτοιο εγχείρημα χρειάζονται κατά μέσο όρο 10 με 12 χρόνια.

Στο έργο του Εθνικού Κέντρου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ) αναφέρθηκε από την πλευρά του ο πρόεδρος του φορέα, Κωνσταντίνος Κυπαρισσιδής. Σημείωσε –μεταξύ άλλων– ότι ο προϋπολογισμός του Κέντρου ανέρχεται σε 22 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων το 70% προέρχεται από τη συμμετοχή του σε ανταγωνιστικά κοινοτικά και εθνικά προγράμματα, αλλά και από συμβόλαια με επιχειρήσεις, κυρίως του εξωτερικού. Περιορισμένο είναι, δυστυχώς, το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν οι ελληνικές επιχειρήσεις για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής δραστηριότητας του ΕΚΕΤΑ.

Κατά τον καιροετισμό του στην εκδήλωση, ο αντινομάρχης Πολεοδομίας, Ιωάννης Αγγούρας, μέλος του διοικητικού συμβουλίου της «Αλεξάνδρειας Ζώνης», κάλεσε όλους τους φορείς να «αγκαλιάσουν» τη Ζώνη, που αποτελεί στοιχείο για τη Θεσσαλονίκη. Εξέφρασε δε, τη λύπη του για το γεγονός ότι τα αποτελέσματα πάρα πολλών ερευνητικών προγραμμάτων, που υλοποιούνται από ελληνικά πανεπιστήμια, τελικά δεν αξιοποιούνται εντός της Ελλάδας, αλλά εφαρμόζονται στο εξωτερικό.

■ Ζητείται πιο ευέλικτο νομικό πλαίσιο

Όριμες είναι πλέον οι συνθήκες για την ουσιαστική αναθεώρηση της ελληνικής νομοθεσίας και πρακτικής, σε ότι αφορά στη βιομηχανική ιδιοκτησία και τη χορήγηση εθνικών διπλωμάτων (ν. 1733/1987), όπως επί παραδείγματι αλλαγές στη διαδικασία χορήγησης, θεσμοθέτηση του patent agent. Όπως υποστήριξε ο Σπύρος Ι. Κιartzής, πρόεδρος της μόνιμης επιτροπής Βιομηχανίας και Νέων Υλικών του ΤΕΕ/ΤΚΜ, το νομικό πλαίσιο πρέπει να γίνει πιο ευέλικτο, να ενισχύει την νομική ασφάλεια των εθνικών διπλωμάτων και την ερευνητική δραστηριότητα αποτελεσματικά –θεσμικά και οικονομικά– αλλά και να στηρίζει τις δομές που την υποστηρίζουν (πχ, Γραφεία Διαμεσολάβησης), ώστε να δοθεί ώθηση στη παραγωγή τεχνολογίας και τη σύνδεση των ερευνητικών μονάδων με την αγορά. «Πρέπει», πρόσθεσε ο ομιλητής, «να γίνουν βήματα για την ενίσχυση της έρευνας και την κατοχύρωση της καινοτομίας στην Ελλάδα, ώστε να αντιμετωπισθεί η παρατηρούμενη ‘τεχνοφοβία’, να καταπολεμηθεί η γραφειοκρατία και να αρθούν οι συνθήκες που οδηγούν σε βραχυπρόθεσμες επενδύσεις: συνθήκες όπως η έλλειψη σταθερής επενδυτικής και φορολογικής πολιτικής αλλά και χωροταξικού σχεδιασμού».

Μέσω των «spin – off» εταιριών μπορούν πλέον να αξιοποιηθούν οικονομικά τα ερευνητικά αποτελέσματα και η γνώση που παράγεται σε ερευνητικά κέντρα, εκπαιδευτικά ιδρύματα και οργανισμούς σε Ελλάδα και εξωτερικό, όπως υποστήριξε η δικηγόρος Ευφημία Παναγιωτίδου, μέλος του FICPI. Μάλιστα με το νόμο 3440/06 ‘Ορμύλια’ ρυθμίζονται τα





177 ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΘΗΚΑΝ ΣΤΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΜΙΚΡΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

ζητήματα των spin-offs των ερευνητών ΑΕΙ και ΤΕΙ. Η εισηγήτρια αναφέρθηκε αναλυτικά στα θέματα που σχετίζονται με τη δημοσιοποίηση της νέας γνώσης και την ανάγκη για την προστασία των πνευματικών και βιομηχανικών δικαιωμάτων.

Στο μεταξύ, η εξωτερική χρηματοδότηση είναι αυτή που έχει επιτρέψει στο ΑΠΘ να αναπτύξει σημαντική ερευνητική δραστηριότητα, συνεργαζόμενο, ως σήμερα, με 1.800 εταιρίες από όλο τον κόσμο. Το Α.Π.Θ., όπως είπε η Χριστίνα Μπέστα, προϊσταμένη της Επιτροπής Ερευνών του πανεπιστημίου, εισπράττει κάθε χρόνο 50 εκατ. ευρώ εξωτερικής χρηματοδότησης, για ερευνητικά προγράμματα. Έχει περίπου 1.000 έργα σε εξέλιξη επισίως, ενώ από τότε που υπάρχει ο θεσμός της χρηματοδοτούμενης έρευνας, έχουν υλοποιηθεί 10.000 ερευνητικά έργα.

«Βήμα προς βήμα» παρουσίασαν τους τρόπους προστασίας των εφευρέσεων και βιομηχανικών σχεδίων, αλλά και σύνταξης αιτήσεων για ευρεσιτεχνίες, τα παρευρισκόμενα στελέχη του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ). Για την προστασία με τίτλους βιομηχανικής ιδιοκτησίας και τεχνολογική πληροφόρηση, μίλησε η Βιβή Γκαγκανάτσου, προϊσταμένη του Τμήματος Τεχνολογικής Πληροφόρησης και δι-άδοσης της καινοτομίας του ΟΒΙ. Τον τρόπο σύνταξης των αιτήσεων Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας (ΔΕ), Διπλώματος Τροποποίησης (ΔΤ) και Πιστοποιητικού Υποδείγματος Χρησιμότητας (ΠΥΧ), παρουσίασε από την πλευρά του ο Σπράτος Κουτίβας, Διευθυντής Ελέγχου Τίτλων ΟΒΙ.

■ Η εμπειρία των εταιριών: καινοτομία στην πράξη

Εξαιρετικά δραστήρια εμφανίζεται η βορειοελλαδική βιομηχανία ALUMIL ως προς την παραγωγή καινοτομίας, ενώ μέχρι σήμερα έχει κατοχυρώσει στον ΟΒΙ οκτώ διπλώματα ευρεσιτεχνίας, επτά ΠΥΧ και 1.351 βιομηχανικά σχέδια, που αφορούν 47 ομάδες προφίλ. Τα παραπάνω στοιχεία παρουσίασε στην εκδήλωση η εκπρόσωπος της εταιρίας, Μαρίνα Βασιλειάδου. Πώς όμως προκύπτει η ανάγκη ανάπτυξης νέου προϊόντος; Τη μεγαλύτερη επίδραση -άνω του 50%- έχουν οι αλλαγές στις ανάγκες του πελάτη, ενώ ακολουθούν -με πολύ μικρότερα ποσοστά- οι αλλαγές στην τεχνολογία, οι νέες γεωγραφικές αγορές και οι τροποποιήσεις της νομοθεσίας. Οι περισσότερες ιδέες (46%) για την ανάπτυξη ενός νέου προϊόντος προέρχονται από τους ίδιους τους πελάτες/προμηθευτές της εταιρίας και την έρευνα αγοράς και ακολουθούν: στελέχη (29%), ειδικοί (11%), τμήματα Ε&Α (9%) και ...ανταγωνιστές (5%).

Καινοτόμο επιχειρείν εφαρμόζει και η εταιρία FIBRAN, που δημιούργησε μια σειρά πρωτοποριακών προϊόντων πετροβάμβακα GEOLAN, με συνολική βιομηχανική παραγωγή 70.000 τόνων επισίως. Όπως τόνισε ο εκπρόσωπος της εταιρίας, Κωνσταντίνος Ψαρούλης, εκτός από τις οικιακές εφαρμογές, ο συγκεκριμένος πετροβάμβακας έχει επίσης πολλές βιομηχανικές (πχ, στη βιομηχανία rapels, λόγω αυξημένων μηχανικών αντοκών), αλλά και ναυτιλιακές (αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κατασκευής των πλοίων, εμπορικών και επιβατικών). Η εταιρία συνεργάζεται με ακαδημαϊκές σχολές και ευρωπαϊκά πανεπιστήμια από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Συμμετέχει δε, στο πρόγραμμα ΣΑΠΠΕΚ (Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Καινοτόμων Προϊόντων και Πετροβάμβακα για την Ενεργειακή Αναβάθμιση Υφιστάμενων και Νεοδμητων Κτιρίων), που συγχρηματοδοτείται από τη γενική γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας μέσω του ΕΠΑΝ.

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκαν οι δύο φάσεις του έβδομου έκτακτου κύκλου επιμορφωτικών σεμιναρίων μικρής διάρκειας, τον Δεκέμβριο 2007 και τον Ιανουάριο - Φεβρουάριο 2008.

Περίπου 177 μηχανικοί παρακολούθησαν ανελλιπώς τις 2 φάσεις σεμιναρίων που οργάνωσε το ΤΕΕ/ΤΚΜ στη Θεσσαλονίκη.

Το ενδιαφέρον των συναδέλφων, και αυτή τη φορά, αποδείχθηκε μεγάλο και προκειμένου να συμπεριληφθούν όλοι οι αιτούντες στο πρόγραμμα επιμόρφωσης του ΤΕΕ/ΤΚΜ πραγματοποιήθηκαν δύο φάσεις σεμιναρίων με την ίδια θεματολογία και το ίδιο ακριβώς περιεχόμενο. Στους συμμετέχοντες δόθηκε όλο το υλικό των σεμιναρίων σε ψηφιακή μορφή.

Έχει δε αρχίσει και η παραλαβή των σχετικών πιστοποιητικών των συναδέλφων που παρακολούθησαν ανελλιπώς τα σεμινάρια, από το Τμήμα Επαγγελματικών Θεμάτων (7ος όροφος των γραφείων του ΤΕΕ/ΤΚΜ),

Το πρόγραμμα επιμόρφωσης του Τμήματος προβλέπεται να συνεχιστεί και θα υπάρξει ανακοίνωση για τα νέα σεμινάρια στο Τεχνογράφημα καθώς και στο site του ΤΕΕ/ΤΚΜ www.tkm.tee.gr.

Πρόθεση του ΤΕΕ/ΤΚΜ είναι να αναβαθμισθεί η ποιότητα των σεμιναρίων και να εμπλουτισθεί το θεματολόγιο. Επίσης προβλέπεται κάποια σεμινάρια που είχαν μεγάλη ζήτηση και δεν μπόρεσαν να καλύψουν όλο τον αριθμό των ενδιαφερομένων συναδέλφων, να επαναληφθούν.

Αναλυτικά τα σεμινάρια που υλοποιήθηκαν είναι:

Χωροταξικός & Πολεοδομικός σχεδιασμός

Περιεχόμενο:

- Βασικές αρχές οργάνωσης του χώρου - Επίπεδα σχεδιασμού, στόχοι, επιλογές - Χωροταξία - Πολεοδομία. Ανάλυση βασικών όρων: Οικιστική ανάπτυξη, Μητροπολιτική περιοχή, Δίκτυο οικισμών, Αστικοποίηση - Σχεδιασμός και Ανάπτυξη στον Ευρωπαϊκό χώρο
- Παρουσίαση της εξέλιξης του σχεδιασμού στην Ελλάδα - Ανάλυση του νομοθετικού πλαισίου κατά στάδια και κατηγορία δραστηριοτήτων - Αναφορά στις διαδικασίες εφαρμογής του σχεδιασμού και ελέγχου - Επιπτώσεις των πολιτικών που εφαρμόστηκαν
- Ισχύον πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού - Κατηγορίες σχεδίων, αρχές, στόχοι - Φορείς σχεδιασμού, αρμοδιότητες - Διαδικασίες έγκρισης προγραμμάτων, εφαρμογές
- Ισχύον πλαίσιο πολεοδομικού σχεδιασμού - Παρουσίαση νομοθετικού πλαισίου κατά κατηγορία, αρχές, στόχοι, εφαρμογές - Ειδικές περιοχές, ειδικές ζώνες - Φορείς σχεδιασμού - Φορείς εφαρμογής
- Αειφόρος Ανάπτυξη - Βασικές αρχές προστασίας και ανάδειξης ειδικών περιοχών - Οικοσυστήματα, δάση, ρέματα, γεωργική γη, αιγιαλός, παραλία, παραδοσιακοί οικισμοί - Νομοθετικό πλαίσιο, Αρμοδιότητες φορέων

Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη με επιστημονικό υπεύθυνο την κα Μ. Κηπουρού (ΑΜ) και εισηγητές τους: Χρ. Κουσιδώνη (ΑΜ), Α. Γιαννακού (ΑΜ), Γ. Αγγελίδη (ΑΜ), Ε. Σέμψη (ΑΜ), Κ. Παρθενόπουλο (ΑΜ), Π. Χαπιζάνη (ΑΤΜ), Σ. Ελπείκος (ΠΜ) και το παρακολούθησαν ανελλιπώς 96 άτομα.

Καύσιμο αέριο. Νομοθεσία - Εφαρμογές

Περιεχόμενο:

- Φυσικό Αέριο στη Θεσσαλονίκη
- Περιεχόμενα Μελέτης Εγκατάστασης και Τεχνικής Έκθεσης
- Μελέτη πλήρους εγκατάστασης φυσικού αερίου (σωλήνωση αερίου, εγκατάσταση συσκευών, εξερισμός)
- Εγκατάσταση φυσικού σε σχέση με κτιριοδομικό κανονισμό πυροπροστασίας κτιρίων

Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη με επιστημονικό υπεύθυνο τον κ. Α. Κολόσιο (ΜΜ) και εισηγητές τους Γ. Παπαφωτίου (ΜΜ), Α. Λιόλιο (ΜΜ), Α. Μπουτσιούκη (ΜΜ), Β. Αργυρόπουλο (ΜΜ) και το παρακολούθησαν ανελλιπώς, συνολικά 81 άτομα.

Οι σημειώσεις των σεμιναρίων διατίθενται από το site του ΤΕΕ/ΤΚΜ www.tkm.tee.gr

